

tíðindablaðið

sosialurinPostsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bláðólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Myrdahl og Robles — ein góð avgerð

oddagrein

Nobels friðarheiðursløn er nú latin mexicanska politikaranum, Garcia Robles og svenska friðargranskaranum, Alva Myrdahl.

Robles verður heiðraður, tí hann meira enn nakra einstaklingur eigur æruna av, at Latínamerika er vorðið lýst sum kjarnorkuvápnaleyst øki. Alva Myrdahl fær lønina fyri sítt áhaldandi virksema fyri friði, fyri sína friðargransking og fyri tað arbeiði, hon hevur gjørt fyri at gera Norðurlond til eitt øki uttan kjarnorkuvápn.

Bæði eru tey dyggir stuðlar hjá friðarrørslunum og heiðurslønir er tí ein moralskur stuðul til øll tey mongu, sum virka í hesum rørslum, og til øll tey, sum eru í móti kappingini um at hava so nógv atomvápn sum møgulegt. Tað eru sostatt allar góðar grundir til at fegnast um avgerðina hjá norsku Nobelnevndini.

Samstundis sum útvarpið bar tíðindini um Nobelprisirnar, upplýsti útvarpið við amerikanska friðarstovninum sum keldu, at tað nú eru so nógv atomvápn í heiminum, at nøgdn svarar til 4 kilo av trotyli (sprengievni) fyri hvørt tað einasta menniskja á jørðini.

Tað er júst vandan við vápnamongdunum, sum Alva Myrdahl hevur víst á. Hon hevur ferð eftir ferð víst á, at sjálv vápnangdnin kann føra til eitt heimsumfatandi kríggj við tað, at herstjórar í longdini ikki vilja lata sær lynda at leggja inni við vápnunum, sum teir ikki fáa roynd!

Oman á hetta kemur so tann standandi vandin fyri, at eitt atomkríggj kann verða útløyst av misgávum ella av tekniskum brekum í

teimum sera fløktu ávaringarskipanunum.

Allur friðarspurningurin kemur okkum her í Føroyum líka so nógv við, sum fólkunum úti í heiminum. Eisini vit hýsa hernaðarlígar útgerð og eru partur av einari skipan, sum byggir á terrorbalan og kjarnorkuvápn. Henda skipan varð noyð inn á okkum og tað ber í longdini ikki til at góðtaka hesa støðu.

Eisini vit hava eina friðarrørslu, sum eigur allan stuðul uppibornan frá føroyingum. Men øll, sum virka fyri friði og avdubbing, mugu gera sær greitt, at fortreytirnar skulu vera í lagi, um ein friðarrørslan skal verða tikin í álvara og hava ávirkan. Hetta merkir, at tú kanst ikki tala um frið uttan at nevna El Salvador, Afghanistan, Polen ella Miðeystur.

Hetta merkir eisini, at fólk mugu skilja, at friður verður ikki fyrr enn tær djúparu orsøkirnar til kríggj eru fyrirbeindar og hetta vil so aftur siga, at stríðið fyri friði er eitt standandi stríð ímóti undirúgvan, útpining, hungri, sjúkum og náttúruoyðilegging.

At enda skulu vit vísa á, at tað ikki eru øll her í landinum, sum taka undir við arbeiðnum fyri friði og uppskotinum um færri kjarnorkuvápn fyri ikki at tala um tí hugtaki sum nevnt »Norðurlond kjarnorkuleys«.

Dagblaðið og Hin føroyski Fólkaflokkurin hava av øllum alvi roynt at jarðleggja tær fáu og veiku nálinar til eina føroyska friðarrørslu. Hetta kann ongan undra, sum kennir muruna í Fólkaflokkinum!

Javnaðarflokksins støða er greið: Vit taka undir við og stuðla av fullum huga allar rørsur og øll tiltøk, sum kunnu styrkja friðin og vit fordøma alt, sum setir friðin í vanda.

»Avtofting« av byggunum

Mær var lesandi eitt neyðarróp frá bygðarráðsformanninum í Sumbiar sóknar kommunu í hæl. Dímmlætting 12/10—82. Har verður sagt, at bygð-

in (Sumba) má ikki avtoftast, tí sum er nú, so gongur við fullari ferð eftir hæl.

Borgarlíga alternativíð hevur sermerkt seg

millum annað á tann hátt, at fært verður ein avtoftingarpolitikkur, sum førir við sær, at ikki bert í Sumba, men nógvur aðrar staðir gongur beint eftir

Nú er neyðugt við stýring!

Í útvarpssendingini »Flakavirkini og rávøru-grundarlágið«, sum herfyri var í útvarpinum, blivu tví lurtarar gjørdir enn meira varugir við teir trupulleikar, flakavirkir, politikkarar, fiskifróðingar og aðrir avvarandi myndugleikar standa yvirfyri, serliga nú 2 flakavirkir eru komin afturat.

Verandi kapasitetur hjá flakavirkjunum kring landið er alt ov stórur sum er.

Verandi kapasitetur hjá fiskiskipaflothanum er somuleiðis alt ov stórur sum er.

Fyri at tey flakavirkini, sum eru komin afturat, skulu fáa nøgmikið av rávøru, so tosa stjórnir á hesum flakavirkjum um at útvega enn fleiri skip.

Um vit siggja trupulleikarnar flakavirkini, fiskiskipini og harvið samfelagið hevur at stríðast við út frá einum figgjarligum sjónarmiði, so vita vit, at jú fleiri flakavirkir vit hava, jú dýrari er fiskurin pr. framleiðslueind.

Jú fleiri skip vit hava, jú dýrari er tann nøgdn av fiski, ið kemur upp á land, um vit halda okkum innan tær rammur, fiskifróðingar meta vera forsvarligar pr. framleiðslueind. Tí rávørunegdnin til flakavirkini seinastu árin hevur verið rættuliga stóðug.

Men útbyggingin av flakavirkjum og keyp av skipum er og hevur tí-

betur ikki bert verið ein spurningur um effektivitet og rationalitet. Tað hevur verið hugsað um at útvega fólk á teimum smærru plássunum arbeiði við byggingini av hesum flakavirkjum. Hesi gongd má man geva flokkunum vinstrumegin miðuna æruna fyri.

Hvussu stór ein tilik spjading eigur at vera innan tær ávisu vinnugreinirnar, er sjálvandi ringt at siggja frammanundan við neyvum tølum. Men eitt skuldi verið greitt. Ein tilik spjading av tilvirkningarliðinum — i hesum føri flakavirkjunum — kann ikki á nakran hátt verða drivið rimiliga, um ikki aðrar greinir, sum beinleiðis eru avgerandi fyri trivnaðin hjá aðurnevndu grein, verða ríknar í samvinnu við hesa.

Tað er í dag neyðugt at samskipa verandi veiðu og tilvirkningar orku innan fiskivinnuna, um ætlanin er at varðveita tey arbeiðsplass, sum nú einaferð eru komin úti á byggunum. Um ikki hetta verður gjørt, so er vandi fyri, at flakavirkini verða ein so stór byrða búskaparlíga, at tey mugu avmarkast — kanska steðgast í einstøkum førum.

At samvinnan millum flakavirkini øðrumegin og fiskiskipini hinumegin ikki er ov góð, eru úttalssini frá virkisleiðarunum í

útvarpinum herfyri eitt tað tyðiligasta dømi um.

Teir tosaðu veruliga, hvør í sinum lagi um, at skuldu teir fáa nokk av rávøru, so máttu skip keypast ella byggjast. Hetta, sjálvt um báðir tveir eru greiðir yvir, at vit hava ein yvirkapasitet av skipum — ella veiðuorku — i mun til hvat fiskifróðingar meta vera forsvarligt at fiska árliga.

Vit vita somuleiðis, at fiskur á einstøkum virkjunum verður tikin inn sum fyrsta flokksvøra, og fer út aftur av virkinum sum annað ella triðja flokksvøra. Orsøkin er, at flakavirkir hevur fingið so nógvan fisk inn í senn, at tað ikki er fært fyri at arbeiða hann undan.

Hetta hendir alt meðan onnur flakavirkir eru í uppiløgu við fisk.

Fyri mær at siggja er tað bert ein loysn!

Landsstýrið má á ein ella annan hátt í samráð við flakavirkir og skip fáa heimild til at avgera til hvat flakavirkir skipini skulu avreiða tann ávísu dagin — vikuna. Bert á tann hátt kunnu vit tryggja øllum flakavirkjunum í Føroyum eina so tryggja rávørutilgongd sum tað nú einaferð letur seg gera.

Treytin fyri at hesi skip skulu koma undir hesa stýring, má ella kann vera, at tey fáa rakstrarstuðul.

jfd.

»Keldan« hjá Oyggjatiðindi

Harra blaðstjóri
Eg ætli ikki at gera nakað kjak burtur úr hesum.

Eg kann ikki siga annað enn, at hetta kom mær illa við, gølan sum »Keldan« úr Vági ber fram persónliga at leggja Andreas Petur undir tjóðari.

Persónliga haldi eg, at hetta er ein so fúl og grov skuldseting, at »Keldan« skuldi komið í bolt og jarn fyri tað, sum hon hevur

sagt. Tað má vera sum »Kelda«, ið Oyggjatiðindi hevur, spyr gor og gall út, tí hon ikki kann úttrætta tað, sum Andreas Petur kann fullføra.

Eg haldi og meini, at »Keldan« situr í býráðnum, tí annars kom alt hettar ikki út. Tær lygnir, ið út eru slongdar! Hava tit ikki tagnarskyldu, tit sum sita í býráðnum. »Keldan« má koyrast út úr Vágs

býráð og ongantíð for skjótt. Tað man ikki vera so ringt at vita, hvør hon er. Vit borgarar í Vági krevja, at tað kemur upp um »Kelduna« og hvør hon er.

Min egna meining um Andreas Petur er, at hann er hjálpsamur á øllum økjum, ein maður sum eg respekteri.

Vágur 12/10 82.

Harmur

hæli. Teir glottar fyri bygdirnar, sum vóru undir seinasta landsstýri at hómá, eru burtur nú.

Sitandi landsstýri byrjaði sitt arbeiði við at siga nei til havnagerð í Skopun, síðan nei til tunnilsgerð í Norðoyggjum, nei til Gásadals, nei til Sumbiar. Helikoptaraflúgvingin var eil litil bati, men eisini hon var brátt steðgað aftur. Onkur bygd hevur roynt at fingið sær eitt virkið upp at standa, eitt nú heima á Sandi, men hetta er líka við at vera kvalt í føðingini av sitandi landsstýri, og fær ongar semdir.

Hóast tað, so sigist hetta landsstýri at hava bygðarmenning sum málseki, og ein av landsstýrismonnum sigst vera bygðarmenningar-málaráðharri, men valla nakar veit hvør, kanska heldur ikki viðkomandi landsstýrismaður sjálvur, og politikkurin førir tann beint øvugta vegin — eftir hæli við fullari ferð.

Tó onkustaðir í megin-økinum glógvar tað í, tí ein tunnil verður gjørdur afturat í Eysturoy — henda oyggj má sjálvandi fáa tað, hon krevur, fyri at mennast. Eisini fekk Tórshavn einasta undantaks-

loyvi til at innflyta ein trolara, — Tórshavn hevur eisini hjálp fyri neyðin.

Pauli Ellefsen, lögmaður og Olaf Olsen, varaløgmaður, tykkara politikkur er bert at flyta meira úr landskassanum til tykkara kapitalistavinar í megin-økinum í Føroyum, har tit báðir og tveir landsstýrismenn aftrat eru valdir, og so sekin liggur á, hvussu bygdin og útjaðarøkin trivast. Tit arbeiða fyri tykkara egnu atkvøðum og áhugamálum.

Vónsvikin
sambandsmaður